

slovnico — **italijansko!** Takó? — Tedaj vlaški uradi, vlaške šole, vlaška cerkev še ne povlašujejo dovolj naroda slovenskega po Primorskem, pomagati mu mora pri tem raznarodovanji in potujčevanji še prvi slovenski književni zavod, „Matica slovenska!“ Izgovor, da je italijanska slovnica našemu narodu potrebna za tega delj, ker trži s Trstom in Reko, ničev je in otročij! Narod naš trži tudi z nemškim Gradcem, Lincem in Dunajem; trži tudi s Kanižo in vso zahodno Ogersko. Po tem kosmopolitičnem načelu dala bode Matica naša najbrž bodoče leto na svitlo slovnico nemško in magjarsko! Quousque tandem, Matica, abutere patientia nostra? — Potem naj pa odbor z Matičine hiše v Zvezdi sname bahačasti zlati napis „Matica Slovenska“ ter zapiše naj nanjo s črnimi črkami: Zavod za potujčevanje naroda slovenskega.

„*Mir*“ imenuje se nov, slovenskemu narodu po Koroškem namenjen list, katerega bode po novem letu vsakega meseca 10. in 25. dan izdaval tiskarnica družbe sv. Mohorja. List stane za vse leto 1 gld. Izvrstna misel!

V literarnem in zabavnem klubu Ljubljanskem govorili so dné 3. decembra prof. Levec o Preširnu in Čelakovskem, dné 10. decembra g. Grasselli in g. dr. Zarnik o klasicizmu in realizmu po naših, ruskih in ameriškanskih srednjih šolah; dné 17. decembra cand. prof. g. Trtnik o rokopisu kraljedvorskem in dné 29. decembra prof. Levec o umrših narodnjakih leta 1880. in 1881. — Dalje se je na klubovo prošnjo obrnil g. Grasselli do Brockhausa v Lipsku, da bi v novi natis svojega konverzacijskega slovarja vzprejel nekoliko životopisov pisateljev slovenskih. Brockhaus je obljubil to prošnjo izpolniti, kolikor bode možno. Klub mu bode zatorej poslal životopisa Trubarjev, Vodnikov, Preširnov, Janežičev, Bleiweisov in Jurčičev ter razpravo o slovenskem slovstvu.

„*Anastasius Grün's Lehrer, France Preširen, als deutscher Dichter*“ imenuje se razprava Petra pl. Radiča, katero je priobčila dunajska „Heimat“ v 8. številki t. l. Takó poznanje našega Preširna prodira v vedno širše kroge. O tej priliki opozarjamo naše pisatelje, da naj pišočí o pesnikih naših ne rabijo národne, nego pisno obliko krstnih imen. Kdor piše France Preširen, moral bi dosledno pisati tudi Tine Vodnik, Šimen Jenko, Martinec (Davorin) Jenko, Jurčič Joža itd. Izgovor, da se je Preširen sam imenoval Franceta, ne velja, kajti tudi Vodnik se je podpisaval časi: Balant; a vendar bi se dan denes ves slovenski svet smijal tistemu, kdor bi govoril o Balantu Vodniku.

Archiv für Heimatkunde von Franz Schumi (sic!) I. Bd., 1. Bg. December 1881. Erscheint zwangslos. Tako se imenuje list, posvečen znanstvenemu raziskavanju slovenske, osobito kranjske zgodovine. Prva številka prinaša sedem izvirnih latinskih listin o najstarejšem slovenskem županu (l. 777.), o raznih krajih kranjskih, o Burhardu, mejnem grofu isterskem itd.; objavlja tudi do sedaj nikjer ne natisneno izvirno pismo Trubarjevo, katero je 5. maja 1575. leta iz Derendingena pisal v nemškem jeziku deželnim stanovom kranjskim. Oziraje se na to, da zdaj skoro nihče ne raziskuje starejše zgodovine slovenske, veseli pozdravljamo podjetje g. Šumija ter list njegov toplo priporočamo vsem prijateljem lepe domovine naše. Posamezne pole stanejo po 30 kr. Naročnino — za 6 pol 1 gld. 80 kr. — prejema gospod Fr. Šumi v Ljubljani, na Narodnem trgu 13.

Dunajska „Slovenija“ priredila je 6. decembra m. l. na Dunaji akademijo v spomin Josipa Jurčiča in v korist ustanove njegove. Sloveči pesnik slovenski

g. Jos. Stritar zložil je za to slovesnost krasno pesen „Jurčiču v spomin“, katera je z njegovim dovoljenjem ponatisnena denes v našem listu, a prof. A. Turkuš „Slavospev Jurčiču“, katerega je uglasbil pravnik Stanko Pirnat. G. drž. poslanec dr. Jos. Vošnjak govoril je slavnostni govor, opisujoč življenje, značaj, literarno in politično delovanje pokojnikovo. Udeležili so se tega velikega praznika slovenskega na Dunaji zastopniki vseh narodov slovanskih.

August Šenoa † sloveči pesnik in prvi romanopisec hrvatski, umrl je po desetmesečni hudi bolezni dne 13. decembra m. l. v Zagrebu, kjer je bil posebno slovesno pokopan 15. decembra. Pogreba se je udeležilo tudi deset zastopnikov naroda slovenskega iz Ljubljane. Obširno razpravo o življenji in o spisih slavnega pisatelja obljubil nam je za 2. št. „Ljubljanskega Zvona“ pokojnega večletni prijatelj, g. ravnatelj Josip Starč v Belovarju.

Ami Boué † porojen 1794. leta v Hamburku, znamenit prirodoznanec, osobito sloveč geolog, pravi član dunajske akademije znanostij, umrl je pred nekoliko tedni na Dunaji. Ami Boué je bil prvi učenjak, ki je balkanski poluotok znanstveno raziskal ter v mnogih knjigah in spisih nevedni Evropa dokazal, da najštevilnejši narod na tem poluotoku so Slovani, a ne Grki in Turki, kakor se je do tedaj splošno mislilo. Njegove studije sta potem Hilferding in Kanitz nadaljevala, ter tako evropsko Turčijo krščanskemu in slovanskemu svetu osvojila. In še le na podstavi teh studij in njih vpliva na zahodno Evropo bilo je Rusiji možno z orožjem osvoboditi balkanske kristijane. Brez Bouéjevih, Hilferdingovih in Kanitzovih knjig, ki so osobito na Angleškem in Francoskem Slovanom sovražno občno mnenje izpreobrnile v Slovanom in kristijanom prijazno sočutstvo, zdihovali bi še dan denes Srbi in Bolgari pod turškim jarmom.

„Osvěta“, najboljši česki mesečnik, ki prinaša samo dovršene znanstvene razprave in beletristične spise, objavlja v 1 zvezku t. l. tudi lep nekrolog „dr. Jan Bleiweis“ od Jana Hudca. „Osvěta“ izhaja na elegantnem papirju v zvezkih po 6 tiskanih pol obsežnih v Pragi (ve Vinohradech, v Puchmajerově ulici č. 5) ter stane vse leto 7 gld. 20 kr., pol leta 3 gld. 60 kr. Letos nastopa „Osvěta“ svoje XII. leto.

Grof Aleksander Fedro, znani dramaturg poljski, napisal je spet dve novi igri in sicer dramatično sliko v verzih „Poginil je od glada“ in burko v jednom aktu „Smrt in žena“. — Slavni poljski romanopisec I. I. Kraszewski dal je spet na svetlo roman „Szalona“ v dveh knjigah. Roman je tendenčne vsebine ter slika temne strani ženske emancipacije v Ruski.

Dizionario biografico degli scrittori contemporanei diretto da Angelo de Gubernatis. Firenze coi tipi dei successori Le Monnier 1879—1880, 1276 strani, 344 portrétov, med temi tudi podoba ruske pisateljice Olge Novikove. De Gubernatis je profesor in italijanski senator ter slovi posebno za učenega orijentalista. Spisal je tudi imenitno delo o primerjajoči mitologiji. Nemci nimajo nobenega takega dela, da bi se moglo primerjati s tem životopisnim slovarjem. Nekoliko ima sličnosti s tem delom francoski „Dictionnaire universel des contemporains“, ki ga je na svetlo dal Vapereau.

De Gubernatisov slovar je izšel v trinajstih šestkih in obseza dva zvezka. V njem so životopisi: 1842 italijanskih, 523 nemških, 487 francoskih, 264 angleških, 243 ruskih, 221 poljskih, 119 španijolskih 161 ameriških, 91 českih,